

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Pentru „Pesti Hirlop”.

Ziarul „Pesti Hirlop” din Budapesta a publicat în Nr. 126 al său un lung articol de fond sub titlul „Transilvania general inspektora”, în care s'a ocupat atât de activitatea mea de funcționar consistorial, cât și de activitatea mea literară. La acest articol a dat dl Dr. George Proca, secretar consistorial, o rectificare, care s'a publicat în Nr. 133 al lui „Pesti Hirlop”, însoțită de reflexiunile redacției. Fiindcă atât articolul, cât și reflexiunile la rectificarea dlui secretar Proca, cuprind o serie întreagă de inexactități scrise cu rea credință, mă văd nevoit a răspunde și eu, și anume aici în „Telegraful Român”, deoarece văd că și domnia dela „Pesti Hirlop” cetesc ce se publică prin foile noastre referitor la chestiunile școlare.

Articolul din chestiune susține că:

1. Sinodul arhidiecezan ar fi instituit postul de coreferent școlar anume cu intenția de a paraliza în școlile noastre învățarea limbei maghiare, că

2. Consistorul a scos, în urma propunerii mele, toate cărțile ungu-rești din școlile noastre, că

3. Consistorul m'a trimis, îndată după intrarea mea în slujbă, într'o călătorie de studii prin România, că

4. Eu am scris, în calitatea de „inspector general al Transilvaniei” (!), cartea mea: „Der moderne Utraquismus oder die Zweisprachigkeit in der Volksschule” anume cu gândul de a „denunța” străinătății politica școlară a patriei noastre și de a o pune, sub mantaua pedagogiei, și că

5. această carte e plină de neadevăruri.

Răspund la acestea:

Ad. 1. Sinodul arhidiecezan s'a ocupat cu instituirea unui organ de inspecție al școlilor noastre încă începând cu anul 1870, așadar cu nouă ani înainte de introducerea prin le-

gea dela 1879 a limbei maghiare în școlile noastre. Dacă postul de revizor nu s'a înființat mai înainte, cauza fu, că atunci școlile nu erau însărcinate cu atâta materie de învățământ ca și acum, că atunci era de ajuns și controlul și îndrumările dlor protopopi, pecând acuma și învățătorii au mai multă nevoie de îmbărbătare și de îndrumări pedagogice. Îndeplinirea la 1910 a acestui post cred că pentru nici un om ne preocupat nu poate însemna o tendință antimaghiară sau antipatriotică. Atât sinodul cât și consistorul au avut în vedere prin măsura luată îmbunătățirea stării învățământului și a educației, după cele mai bune principii ale pedagogiei. A afirma, că am fost instituit anume, ca să desmaghiarizez învățământul din școlile noastre, ar fi ca și când ai zice, că guvernul i-a instituit pe actualii inspec-tori școlari anume ca să maghiarizeze învățământul, iar nu ca să-l îndrumeze potrivit cerințelor pedagogice.

Art. 2. Consistorul nu a luat, în ce privește învățământul nostru popo-ral, nici o măsură ilegală nici în urma propunerilor mele, nici în urma propunerilor altora. Că s'au admis spre întrebuintare numai anumite cărți românești și ungurești, cari corăspund caracterului școlilor noastre și planului de învățământ al acesteia, aceste cred că numai în favorul învățământului poate fi. Ajunge să spun, că în lista manualelor admise spre întrebuintare în arhidieceza noastră, se cuprind nu mai puțin de nouă (9) cărți de limba maghiară. În școlile săsești sunt numai vre-o 2—3 cărți de acestea.

Ad 3. Consistorul n'a avut nici o nevoie să mă trimită în călătorii de studii prin România, căci astfel de călătorii am făcut din belșug și fără să fi fost trimis de cineva, și anume nu numai în România, ci și în Germania, Franța și Elveția, pen-tru ca să nu mai pomenesc de

călătoriile pe cari le-am făcut în patria noastră. Pretutindenea pe unde am umblat, m'a condus inte-resul științific și dorul de a putea fi mai târziu folositor instituției celei mai binefăcătoare progresu-lui patriei noastre, anume școlile populare.

În multe mele călătorii de studii am avut prilejul să-mi câștig o seamă de cunoștințe speciale, cari l-au supărat foarte mult pe au-torul articolului din „Pesti Hirlop”. Dsa susține, că lucrarea mea apărută anul trecut într'o colecție de lucrări pedagogice germane, lucrare care mi-a servit drept teză de doc-torat la universitatea din Jena, nu poate fi scrisă de un student, — ea tradează pe „funcționarul — vizita-tor de școale”.

Ei bine, aștept on. Redacție alui „Pesti Hirlop”, că autorul acestei cărți nu era „funcționar — vizi-tator de școale” nici când a scris cartea și nici când a tipărit-o, ci era un simplu student vizitator de școale germane, franceze, române și maghiare, care făcea toate ace-ste lucruri numai de dragul cultu-rei, pe care voia să o cunoască și acolo unde se plămădește — în școlile primare, pentru binele cărora se și pregătea în chipul acesta.

Ad 4. Că așa fi vrut să de-nunț străinătății politica școlară din Ungaria prin cartea pe care am tipărit-o în Germania, — e o acuza-ție gratuită. Cartea am tipărit-o în limba germană fiindcă trebuia s'o tipăresc astfel, neputându-mi lua doctoratul cu o teză scrisă în altă limbă decât în aceasta, la univer-sitatea din Jena, unde pedagogia e mai bine reprezentată decât ori unde altundeva în Apus, și unde sunt, an de an, și un mare număr de studenți unguri. Că de ce am tratat în teza mea tocmai des-pre bilingvism, o astfel de întrebare i s'ar putea pune autorului oricărei

cărți. Am tratat această temă fiindcă o socoteam de o mare importanță pentru cultura generală, și fiindcă chestiunea bilingvismului în raport cu școala primară nu a fost pusă de nimenea în formă pozitivă, care să îmbrățișeze un câmp mai larg. Dovadă despre aceasta însuș termi-nul de „Der moderne Utraquismus”, pe care eu l-am întrebuintat mai întâi pentru bilingvismul din ches-tiune. Dacă în cartea mea m'aș fi ocupat numai de politica școlară a Ungariei, aș merita, poate, să fiu pri-vit peste umăr; considerând însă, că eu am tratat bilingvismul în mod principiar, din punct de vedere pe-dagogic și politic, și că am tras în sfera cercetărilor mele nu numai Ungaria, ci și Austria, Elveția, Ger-mania, Franța, Belgia, Luxembur-gul, Grecia, Statele-Unite ale A-mericii ș. a., ar urma să fiu tras la răspundere de toți aceia de cari m'am ocupat — și mai cu seamă aș „merita” să fiu înjurat de Ger-mani, fiindcă într'o carte scrisă în Germania, cu aprobarea unei uni-versității germane, am avut curajul să afirm, că politica școlară prus-iacă față de Poloni e anticulturală și antipedagogică. Așa ceva însă nu mi s'a întâmplat, ci tocmai din contra: un profesor din Atena, dl Dr. Demetrios Glinos mi-a cerut au-torizația de a putea traduce în limba neogrecească un capitol mai lung al lucrării mele, în care era vorba și despre politica școlară a Greciei, iar „Liga pentru susținerea ger-manismului din Alsacia-Lorena” a comandat din lucrarea mea 350 de exemplare, deși ceea ce spu-neam despre politica școlară gre-cească și despre cea a Germaniei față de Alsacia-Lorena, era nefavo-rabil din punct de vedere politic. Dacă punctul de vedere științific, pe care m'am pus, n'ar fi fost co-rect, cred că lucrarea mea nu s'ar fi putut bucura de această conside-rație.

FOIȘOARĂ.

Sărbarea pomilor și a paserilor în Tâlmăcel.

Comuna ourat românească Tâlmăcel este asunsă într'o vale muntoasă din apropierea Turnului-Rosu și se deschide puțin numai spre Valea Oitului. Așa puțin hotar pentru cultura cerealelor, de aceea o-cupățiunea de frunte a locuitorilor ei este creșterea vitelor, mai cu seamă oieritul, și negoțul cu lemn. Tâlmăcelenii sunt români desghetați și harnici, cari au biserică cu doi preoți, școală frumoasă cu trei învățători, au o însoțire de credit înforitoare și acum își bat capul cu înviințarea unei tovărășii pentru valorizarea produselor dela vite. Deși regiunea e muntoasă, to-tuși e potrivită și pentru cultivarea pom-ilor, fiindcă o scuturo dealurile împotriva vânturilor ce suflă aproape fără întreru-pere prin cheia Turnului-Rosu. Acest ram economic însă până ezi în Tâlmăcel a ră-mas aproape necultivat. Abia acum ză-reso Români noștri de acolo, câtă bogă-ție este ascunsă în roadele pomilor, și în-cep să-și facă pometuri. Ca să dea avânt și mai mare acestei porniri bune, și mai ales ca să deștepte interes și dragoste față de acest ram economic în viitorii economi, Reuniunea de agricultură din co-mitatul Sibiului la Daminea Tomii a a-ranjat pentru școlari o sărbătoare econo-

mă instructivă. Taturor școlarilor mai mărișori li-a dăruit câte un altoi, pe care aveau să-l sădească ei după instrucțiile date de specialistul Reuniunii, în gropile pregătite de mai înainte după toate pres-criserile pomăritului. Solemnitatea cu care s'a oferit școlarilor acest dar, s'a prefăcut într'o adevărată sărbătoare a pomilor și paserilor, la care a participat în port de sărbătoare întregă comuna în frunte cu conducătorii ei, preotul I. Roman, inv. N. Săcărea și A. Barbu, notarul I. Fanea, primarul D. Oancea și oaspeții din Sibiu și din Boița. Din partea comitetului Re-uniunii erau de față N. Iosif, R. Simu, Dr. V. Stan și V. Tordășian, iar ca oas-peți: Dna E. Tordășian, dna S. mu, doara E. Dârleana, prof. A. Bratu din Sibiu, I. Druhora și E. Popescu din Boița. Reprezentanții Reuniunii au fost întâm-pinați de o ceată de călăreți și de e-levii școlii, au fost conșuși cu alai în comună, între uralele nesfârșite al copi-ilor. În comună, în apropierea școlii cei sosiți în numele culturii economice au fost întâmpinați și salutați cordial de pri-măria comunală și de întreg poporul, care avea înfațișare de praznic. Într'o proce-siune impunătoare toată lumea s'a îndrep-tat spre curtea școlii, unde s'a ținut par-tea artistică a festivității cu programul următor: 1. Rugăciune, rostită de o elevă; 2. Căvântare de deschidere, ros-tită de preotul I. Roman, în care s'a deslușit școlarilor și mulțimei sătenilor

scopul și însemnătatea acestei festivități; 3. Lăudați-l că e mare Dumnezeu, cân-tată de corul școlarilor, sub conducerea inv. A. Barbu, 4. La punctul acesta din program, rezervat Reuniunii, membrul din comitet Dr. V. Stan, a ținut elevilor o cuvântare plină de povești folositoare cu privire la pom și la paseri. A spus cam următoarele: Am venit la voi, odraslele unui popor harnic și cinstit, ca să vă deschidem ochii minții și să vă aprindem în inimă dragoste pentru cei mai credin-cioși și folositori tovarăși în munca noas-tră economică, pentru pomi și pentru pa-seri. Voi vedeți, că Dumnezeu a impo-dit lumea cu arbori, pomi, tufișuri. V'ați întrebat pentru ce? Ca să fie mai plină de desfătate, ca să ne facă traiul mai ușor și mai plăcut, și ca să dea adăpost paser-ilor, acelor făpturi dragălaș, cari înve-selesc pădurile, livezile, grădiunile cu cânteele măiestre și cari în același timp ne fac și slujbe folositoare. Acolo, unde sunt ar-bori, tufișuri, umblă ploii mai dese; sămă-năturile, ierburile sunt mai grase, mai fru-moase; aerul e mai curat, mai sănătos; verile sunt mai răcoaroase și belșugul mai mare. Unde sunt arbori, sunt și părăie, vâlcele și râuri bogate în apă; în ape tră-esc pești, cari sunt un izvor de hrană și de câștig. Pădurile, văile, râurile atrag norii, cari ne aduc ploile binefăcătoare, iar aburii ce se ridică din ape noaptea se fac rouă răcoitoare. Unde pădurile sunt stărpite, nu umblă ploii la vreme, e

secetă, sunt călduri nesuferite, nu-i apă, pășunile ard și pământul nu rodește. (Ur-mează exemple cunoscute de elevi).

Arborii și pomii împodobesc firea. Priviți, cât sunt de frumoase spinările de dealuri, oastele, râpele, malurile pârâielor și a râului, dacă sunt sădite cu arbori! Și vedeți cum tânjesc, cât de urâte și ne-folositoare sunt cele goale! Dar primăvara când se desmorțește natura! Un mugur, o frunză verde, o floare de cireș ori de măr ne desfătează ochiul lacom de frumu-seți după o iarnă lungă și trezesc în noi dor de viață nouă după amorțea iernii. Pomii din ogradă dela fereastra casei primăvara este un buchet de flori, ce îmbată cu mirosul lor și atrag albinele, cari zum-zăind harnice din floare în floare adună miere dulce pe seama noastră și ceară pen-tru luminile ce ard pe sfânta masă a al-tarului. Același pom vara ne răcoarește cu umbra sa, iar toamna ne pofteste să gustăm din poamele-i mustoase.

Arborii și pomii sunt izvor de câș-tig. Cum ne-am făcut casele și unelte-le fără lemn? Cu ce am făcut foc, să gătim bucate și să ne încăzim iarna. Unde sunt stejari, brazi, paltini, ulmi, nucii, fra-sini, plopii, cireșii ș. a. înflorește negoțul de lemn și măsuritul. Dar folosul ce nu-l aduc pomii cu poamele lor? Ca hrană și ca marfă de târg. Ce parale frumoase pan la chimir în fiecare an Cisăndiorenii din pomsturile lor! Țara cea mai bogată e aceea, unde sunt mai multe pometuri

Ad 5. Că în cartea mea se cuprind și vre-o 2—3 mici inexactități (exagerate și explozate de „Pesti Hir-lap“ în defavorul meu), aceasta o va înțelege orice om obiectiv, care știe că nu s'a scris nici când vre-o carte, în care să nu se găsească nici o singură greșală, ori cât de mică. Dacă se va avea în vedere și aceea, că eu mi-am scris cartea la 1908, așadară cu un an după intrarea în vigoare a legii lui Apponyi, când deci în privința multor părți ale acestei legi domnia nesigurantă, și că pe timpul când scriam această carte mă aflam în străinătate, unde nu poți controla fiecare amănunt neesențial, — mi se vor putea „ierta“ cele două-trei greșeli mici, pentru cari unui om nepreocupat nu i-ar fi nici decum îndăruit să-mi facă proces de intenții.

Și altfel — „greșelile“ sulevate, nu sunt ale mele. Dela 1907 până la 1910 era părere generală, că unele dispoziții ale legii din chestiune, au înțelesul acela pe care li-l-am dat și eu în lucrarea mea. Că adevăratul înțeles al legii s'a stabilit numai la câțiva ani după intrarea ei în vigoare — aceasta e caracteristică cel mult pentru felul de a fi al legii lui Apponyi. Conștiința mea și cinstea mea științifică prin aceasta nu poate fi atinsă nici decum, cu atât mai vârtos, că ceea ce-mi impută „Pesti Hir-lap“ nici nu se referă propriu zis la fondul chestiunii tratate de mine în lucrarea menționată. Chestiunea aceasta n'a îndrăznit nici măcar să o atingă „Pesti Hir-lap“, tocmai din motivul că eu am pus-o în mod științific, care nu se poate „combate“ așa ușor de o gazetă inspirată de alte motive, decât de cele strict obiective.

Acesta e răspunsul meu la ieșirile pline de răutate ale ziarului „Pesti Hir-lap“.

Dr. Onisifor Ghibu
coreferent școlar în consistorul
arhiepiscopesc.

O parentare. În congregația din urmă a comitatului Sibiu a fost parentat cu cuvinte foarte elogioase decedatul ministru de comunicațiune, *Hieronymi Károly*, a cărui memorie s'a propus să fie eternizată și în procesul verbal al adunării municipale. În numele Românilor a declarat domnul *Dr. Liviu de Lemény*, că ei nu participă la acest act, de oarece pe ei îi leagă triste suveniruri de activitatea decedatului, care ca ministru de interne a desfășurat partidul național român și a sistat funcționarea comitetului acestuia. Românii nu au alte cuvinte față de decedatul decât că: „apa trece, pietrele rămân“.

și păduri. Din aceste învățați: în locul unei arbore tăiat și puneți doi, în locul unui pom îmbătrânit cine! Legea pedepsește pe cei ce despoiază arborii de orenji și de coaje. Voi să-i cruțați, nu de frica legii, ci din dragoste către faptele folositoare ale Domnului.

Noi avem niște pretini buni și harnici, cari ne lucrează în cinste. Sunt păsărelele, cari zboară prin tufișuri și grădini. E și ne înveselește și ne îmbărbătează la lucru prin cântecile lor. Impedecă sporirea buruienilor stricicioase, cari ne-ar năpădi sămănăturile, pentru că le mănâncă iarna sămânța. Ajută sporirea arborilor de folos. Stărpesc goanțele stricicioase. Un pitigoiu pustiește într'un an mai multe gujuli, decât trei oameni cari n'ar lucra altceva. (Exemple în cifre despre paguba ce o fac în grădini insectele și despre folosul enorm ce aduc paserile). Nu stricați ouăle paserilor, nu le luați ouăle, nu le omorâți pușorii! Au și ele inimă și simțese durere, dacă le faceți rău. Faceți din ele pretini voștri, atrageți-le în jurul caselor voastre, ocrotiți-le și iarna dați-le de mâncare, și ele vă vor plăti înmii pentru bunăstarea voastră!

Când mâncați poame, nu aruncați sămăburii! Cereți dela părinți un ughiuleț în grădină și-i sămănați acolo. Învățătorii vă vor arăta cum să-i altoiți ca să faceți din pădureții răsăriți pomi nobili. Pe aceștia plantați-i în grădini, înaintea caselor, să crească împreună cu voi; se vor lega de viața voastră, de sufletul

Dela sfântul Sinod. În urma măsurilor luate din partea sfântului sinod al bisericii autocefale gr. ort. din România eri, Marți, s'a început cu ascultarea martorilor în procesul intentat I. P. S. Sale Mitropolitului Primat *Atanasie*. Ascultarea martorilor se continuă astăzi și se termină mâine, iar Vineri sfântul Sinod se întrunește în ședință, pentru a proceda la croirea judecății, pe temeiul fasiunilor martorilor cari vor fi luate sub jurământ bisericesc.

Adunare populară în Orăștie. Afară de adunarea populară care se ține mâine, Joi, în Lugoj, e convocată o adunare populară pe 25 Iunie n. (a doua Duminecă după Rusalii) la Orăștie, pentru a se pronunța în chestia votului universal și pentru a protesta în contra proiectelor militare. Iar comitetul executiv al partidului național român ține ședință mâine, Joi, în Lugoj, eventual și Vineri.

Serate de ale meseriașilor noștri.

Joi, în 25 Mai n. 1911 s'a ținut a V-a ședință literară, aranjată de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“. Felul cum se țin aceste ședințe literare și cum dl Tordășianu, prezidentul Reuniunii, știe să aranjeze programele lor, a devenit din ce în ce mai atrăgător pentru publicul românesc din Sibiu, și chiar din jurul Sibiului. La multe din aceste ședințe spațioase localuri ale Reuniunii sunt neîncăpătoare pentru publicul existent.

Intr-o ședință literară anterioară dl Tordășianu, în cuvântarea sa de deschidere, a insistat mai ales asupra universităților populare, cari vrea să le introducă reuniunea aceasta printre meseriași și muncitorii români, cu concursul mai multor oameni de știință. Ideea salutară a dlui Tordășianu se va putea înfăptui fără mari greutate, deoarece bazele începutului sunt făcute deja prin aceste ședințe literare, cari urmăresc același scop, ca și universitățile populare.

Ședința se deschide prin ocazionala vorbire a dlui prezident Tordășianu. Dsa, în primul rând, salută în termeni elogioși pe dl T. R. Popescu, funcționar la „Albina“, care a venit în mijlocul nostru spre a ne ține o interesantă conferință, împreună cu vederi proiectografice, despre frumusețile munților noștri, despre falnicii noștri Carpați, redându-ne natura în toată frumusețea sălbătâciei ei. Vorbește apoi despre felul cum Reuniunea sod. români caută să eternizeze numele bărbăților noștri, cari au luptat pentru graiul și pentru neamul nostru, prin fundațiuni filantropice, sau prin alte fapte umanitare. În legătură cu aceasta vorbește despre „Fondul Dr. P. Șpan“, merit pentru întreținerea copiilor de Moți la meserii, și constată cu plăcere, că publicul a înțeles însemnătatea acestui fond, care, prin contribuiri mărunte, s'a ridicat până acum la suma de 650 coroane. „Nu e mare această sumă, — zice dl Tordășianu, — dar e mare numărul acelor cari au alergat cu denerul lor, drept prinos memoriei

vostru și vă vor folosi. Acolo vor veni păsărelele, vor cânta frumos desfătându-vă dar totodată și vor și curăți de omide, făcându-i roditori. De unde nu sunt pomi și tufișuri, paserile pleacă. Iar de unde a plecat paserile, se înmulțesc vermi și omidele de tot felul, cari rod și nimioșo tot, pentru că omul nu poate lupta cu ele. Vorba cântecului:

De unde paserea pleacă,
Rămâne țara săracă!

5. Românașului îi place, cântată de corul școlărilor. 6. Să cultivăm pomi! declamată de un elev. 7. Eu mă duc codrul rămâne, cântată de corul școlărilor. 8. O cântare executată de corul adulților condus de inv. N. Săcșea. Ca încheiere secretarul Reuniunii V. Tordășianu a arătat sâtenelor un album artistic editat de Reuniune, apoi l-a dăruit femeilor din această comună, spre a-și înfrumuseța modele din el portul de altfel destul de pitoresc.

După o pauză, în care s'a servit prânzul, s'a început partea practică a sărbătorii. Ceice au aranjat sărbătoarea, în fruntea școlărilor și însoțiți de mare mulțime de popor și de cântecul corului școlărilor, s'au dus în grădina unui membru al Reuniunii din Tâlmăcel, unde în amintirea zilei a fost sădit un altol. Cu prilejul acesta N. Iosif a dat povește instructive și intuitive despre viața pomilor. Reîntorși iarăși la școală, s'a împărțit școlărilor mai mărișori altol în dar și au plecat cu toții „La Hăciugă sub Ză-

regretatului Dr. P. Șpan, care era povătuitorul și părintele Moților noștri. Auunță cu durere o nouă pierdere în sinul neamului nostru, prin moartea lui *Tit Liviu Albini*, fost odinioară proprietarul institutului tipografic din Sibiu, membru ajutor al Reuniunii, și cald sprijinitor al clasei de mijloc, care, în timpul din urmă își ducea zilele muncind alături de conșătenii săi în comuna Cut.

Spune, cum îndureata sa mamă a trimes la adresa Reuniunii o sumă mai mărișoară spre a o folosi într'un fel oarecare pentru ajutorarea celor nenorociți. Reuniunea a hotărât ca suma aceasta să se alature sub numirea „Legatul T. L. Albini“, la fondul episcopului N. Popea, pentru masa învățăcelilor meseriași, din oare să capete cel puțin o mâncare la zi unul sau doi învățăceli meseriași din Cut sau din altă comună apropiată. Exprimă adânci mulțămiri îndureratei familii Albini pentru fapta aceasta creștinească. Mai vorbește apoi despre meseriași măestri români din Sibiu, spunând că numărul lor s'a înmulțit încă o dată prin dl Constantin Ban, măestru curelar, originar din Poiana, care și-a deschis lucrătoare în casa proprie din str. Schuidt Nr. 7. Mai tratează unele chestii de interes general, iar la urmă declară ședința literară a V-a deschisă.

Punctul prim l-a format bucata „Dochia lui Traian“, predată de corul carsului III pedagogic de sub conducerea harnicului pedagog Dragoș, cu o rară preoiziune. În fața publicului era înălțată alba pânză pentru schiopticon, iar din dosul ei să auzău glasurile melodioase ale coriștilor dând fiori de plăcere tuturor celor de față. La sfârșit au fost răsplățiți cu furtunoase aplauze.

Urmează apoi interesanta conferință cu proiecțiuni a dlui Romul Popescu. Dsa ne redă, pe lângă frumusețile naturii cu falnicii munți, cu piscurile lor înalte și prăpățiile lor înfiorătoare, — mai multe portrete cu porturi românești, care de care mai atrăgătoare.

Conferința dlui Popescu a fost ascultată și urmărită cu viu interes din partea publicului asistent. Dșoara Avrigeanu și Zinica Dopp au prelat foarte draguț dialogul „Doctora și advocata“, după cari micuța El. Monda, a fost cât se poate de dragălașă în predarea unei poezioare de copii. Învățăcele I. Văcariu și V. Gavrilă au predat dialogul de A. Pan, „Neguțatorul și nerodul“. Practicantul tipograf I. Măgean citește din Ceregiale bucata „Reforme“. Urmează din nou corul pedagogilor cu unele doine duioase și pătrunzătoare. Dl S. Șoima distrează apoi publicul cu unele bucați executate la ceteră, după care din nou dșoara Avrigeanu, cu puternica voce de alt, cântă o doină dragălașă, iar dl Chidu execută unele bucați la ceteră.

Urmează dșoara A. Vestețeanu, care cu vocea melodiosă și puternică de soprăna cântă unele doine foarte pătrunzătoare, „smulse din sufletul Românului“. Au mai fost și alte declamări, unele mai reușite, altele de începători.

După terminarea programului se sortează mai multe broșuri între participanți, iar dl Tordășianu mulțumește publicului pentru participarea în număr atât de mare, și în special mulțumește dlui T. R. Popescu pentru clipele înălțătoare procurate

pozile“, ducându-și fiecare școlar darul, iar părinții uneltel trebuincioase la plantare. „La Hăciugă“ este un teritoriu comunal de mai multe zeci de jugăre acoperite cu mesteacăn, folosit ca loc de pășune. Primăria comanală a avut buna inspirație să aducă hotărâre, ca pe acest teritoriu, puțin folosit, să înființeze o adevărată grădină de pomi comunală. A hotărât adesea ca an de an să dăruiasă fiecărui elev din școala de repetiție un pomișor care să fie plantat pe acest teritoriu, și să rămâne pe veșie proprietatea respectivului elev. S'a pus deci începutul unei pomării uriașe, unde peste câțiva zeci de ani fiecare locuitor al comunei își va avea pomii săi. Aici era destinat locul de plantare și pentru pomii dăruți școlărilor de Reuniunea de agricultură. Plantarea s'a făcut cu concursul membrilor prezenți ai Reuniunii și a învățătorilor. Îți era mai mare dragul să vezi pe micuții grădinari cum zoresc în dreapta și în stânga cu hârnicia farniciei, ba să și așeze pomul în groapă, ba să adune cu îngrijire pământ în jurul rădăcinilor, ba să care apă din păruș din apropiere să-l ude. Când s'au terminat lucrurile de plantare, era deja seară. Toți s'au depărtat cu convingere, că aici s's pusă bază unui lucru bun, din care va răsări un nou ram de bunăstare pentru comuna Tâlmăcel, iar pentru alte sate un îndemn puternic de a face și ele la fel. De sub Zăpozie.

prin conferința dsale, și declară ședința închisă, anunțând viitoarea ședință literară pentru ziua de 29 Iunie st. n.

Azistent.

NOUTĂȚI.

Rusaliiile în Sibiu. În ziua primă a sfințelor sărbători ale Rusaliiilor a celebrat sfânta liturgie în catedrala din Sibiu I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Meșianu*, azistat de Preacuvioșii Lor, *Dr. Ilarion Pușcariu*, Arhimandrit, vicariu arhiepiscopesc și *Dr. Eusebiu R. Roșca*, protosințel, director seminarial, de protopresbiterii *Ioan Droc*, *Galacteon Șagău*, *Mateiu Voileanu* și *Dr. I. Stroia* și de diaconii *Dem. Câmpeanu* și *Dr. V. Stan*.

† **Aurel Bratu.** Seminarul nostru Andreian iarăși e în doliu. Steagul negru arborat de trei zile pe edificiul seminarial vestește moartea unui membru distins și zelos al corpului profesoral dela seminarul Andreian, a profesorului *Aurel Bratu*, care după scurte dar grele suferințe a adormit în Domnul Luni dimineața la orele 7. A fost un profesor cu bune pregătiri, înzestrat cu mult simț de datorință, modest și prevenitor, astfel, că regrete adânci vor simți în inimile lor la primirea tristei știri toți cei ce l-au cunoscut. Înormântarea decedatului și de toți stimatului profesor se face astăzi, la orele 2 după amez. Despre acest trist eveniment corpul profesoral dela seminarul Andreian a dat următorul anunț funebru:

Corpul profesoral dela Seminarul „Andreian“ din Sibiu aduce cu durere la cunoștință, că vrednicul său membru, profesorul *Aurel Bratu*, după un serviciu devotat de 2 ani, în al 33-lea an al etății, împărățit cu sfințele taine, s'a dat robulul său suflet în mâinile Creatorului, astăzi, în 30 Mai (12 Iunie) la 7 ore dimineața. Înormântarea se va săvârși Mercuri, în 1/4 Iunie a. c., la 2 ore după amiază, dela locuința defunctului, strada Heht Nr. 40. Vesnicia lui pomenească! Sibiu, 30 Mai (12 Iunie) 1911. Corpul profesoral dela Seminarul „Andreian“.

Dispozițiune laudabilă. Cestim în zilele din București, că ministerul cultelor și al instracțiunii publice a trimis d-lor directori ai școlărilor particulare din țară o adresă, prin care le aduce la cunoștință, că potrivit legii sunt datori să ducă în fiecare Duminecă la biserică pe elevii acestor școli. Elevii creștini ortodocși vor fi duși la bisericile ortodoxe, iar cei de alte confesiuni, la bisericile de care aparțin. D nii directori vor aduce la cunoștință elevilor, să se străngă cu toții în fiecare dimineață în curtea școlare, spre a porni la biserică.

Ședință de închidere. Academia Română a ținut Vineri după ameză ultima ședință d n s'asinea actuală. Președintele, dl I. Negruzzi, a spus, că Academia a acordat în acest an 11 premii în valoare de peste 66 mii de lei; și constată, că printre puținele lucrări prezentate, s'au găsit și unele de valoare. După citirea mai multor rapoarte, președintele a rostit cuvântarea de închidere, la care a răspuns secretarul general dl D. A. Sturdza.

Înformantarea advocatului Dr. A. Străitaru. Înormântarea regretatului *Dr. Augustin Străitaru*, advocat în Hăteș, s'a făcut în 3 Iunie n. în Hăteș, în prezența unui public foarte numeros. Actul înormântării l-a săvârșit P. C. Sa, protosințelul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, directorul seminarului Andreian din Sibiu, azistat de dl protopresbiter *Dr. C. Popescu* și de numeroși preceți din tractul Hăteșului. Răspunsurile le-a dat corul teologilor din Sibiu, iar panegricul l-a rostit dl protopresbiter *Dr. C. Popescu*. În fața judecătorei oecuale și a luat rămas bun dela decedatul, colegul său *Dr. A. A. A. A.* iar la mormânt au vorbit domni *Dr. V. Bontescu* și *P. O. Teanu*, scoțând la iveală meritele decedatului, ca muncitor și luptător pentru drepturile și interesele neamului său.

Recurs scump. În contra alegerii de deputat a lui *Hollă*, în cercul electoral Fălegyháza, au înaintat contrarii rămași în minoritate recurs la Curie, care a ordonat cercetare, și pe baza materialului adunat era să aducă sentința. Înainte de a se publica sentința, petenții și-au retras recursul. Curia a sistat procedura, iar pe petenți i-a condamnat să plătească șpeie de proces în sumă de 30,800 coroane! O avere înaregă. Scump recurs!

Hymen. Silvia N. Câmpănu și Dr. George David căsătorii. Gyergyó Szent-Miklós, Iunie 1911.

— **Letiția Ana Roman și Avram Boticu**, abs. de teologie, anunță celebrarea religioasă a cununiei lor, ce se va săvârși Duminecă în 5/18 Iunie 1911, la 5 ore p. m., în biserica gr.-or.-rom. din Hârțegani.

A treia universitate. Ministrul de culte contele Zichy a trimis orașului Dobrișin o adresă, în care cere un anumit teritoriu pentru scopurile universității. Din scrisoarea oficială a ministrului se vede, că guvernul va înființa a treia universitate în orașul calvinistilor.

Mulțămită. Marele nostru mecenat, Ilustrat Domn Vasile de Stroescu, a dăruit și pentru comuna bisericăscă din Feleag (tract. Sighișoara) suma de 500 cor. Pentru acest ajutor subscrierul în numele parohienilor în exprimă cele mai călduroase mulțămite. Feleag, 10 Iunie p. 1911. Nicolae Suciu paroh.

† **Nicolau Damitru**, învățător în comuna Hundrabechiu, a decedat în 7 Iunie n. în spitalul civil din Sibiu. A fost om conștiințos, și unul dintre învățătorii cei mai buni ai generației tinere. Odihnească în pace!

Moarte de eroi. O mare catastrofă maritimă se vestește din Londra. Vaporul american *Tobago* s'a cufundat aproape de țărmul nordic al Americii de sud, și mai toți călătorii s'au înecat în valuri. Numitul vapor de 1649 tone s'a izbit de o stâncă și, pe spărtura produsă de lovitură, în câteva minute apa mării a străbătut în toate localitățile vasului. O panică a cuprins pe toți călătorii. Vaporul nu avea decât o singură luntre de scapare, în care căpitanul a coborât femeile și copiii; iar bărbații călători, împreună cu personalul de serviciu, au rămas pe bord, au aprins țigările, așteptând moartea sigură cu o liniște stoică. Luntrea abea s'a depărtat cam o sută de metri, când valurile s'au deschis și au înghițit vaporul cu eroii rămași pe bord; numai doi marinari au scăpat, înotând până la țărmure. Luntrea femeilor și a copiilor n'a avut noroc, valurile au răsturnat o și nici unul din luntre n'a scăpat cu viață.

Boală de gură și de unghii la oameni. În Seghedin bantue de câteva săptămâni boala de gură și de unghii la vite. Boala în vremea din urmă s'a lipit și de oameni, în deosebi s'au bolnavit femeile și copiii. S'au luat măsuri corăspunzătoare.

Fără preot. Cunoscutul bărbat politic din Franța, *Rouvier*, a răposat zilele acestea. Văduva sa dorea să-i facă o înmormântare cu preot. Arhiepiscopul de Paris însă a oprit pe toți preoții de sub jurisdicțiunea sa de-a lua parte la îngroparea fostului ministru președinte, al cărui guvern a adus legea despărțirii statului de biserică. Astfel Rouvier a fost înmormântat fără preot.

Coroane eterne. În loc de oună peritoare pe cociugul mult regretatului profesor Aurel Bratu, fost muncitor în a-facerile meseriașilor: „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, dăruiește 5 cor. iar familia prezidentului ei Victor Tordășian de asemenea 5 cor. sau în total 10 cor. anume la „Fondul jubilar Nicolae Cristea”, pentru monumentele bărbaților bine meritați ai meseriașilor noștri, creat de numita Reuniune.

Dar de încoronare. Mantel Gomez, fiul prezidentului din insula Cuba, a călătorit la Londra, ca să ducă darul de încoronare pe sâmba regelui George V. Președintele Cubei a trimis *zece mii de ha vane*, admirabile, pentru regele englez. Țigările acestea de Havana au fost alese de specialiști. Valoarea lor face 100 de mii coroane.

Nou rector. Profesorii dela universitatea din Budapesta au ales pe profesorul de fizică Dr. Isidor Fröhlich de rector pe anul școlar 1911—12.

Congresul de presă al slavilor. Se fac mari pregătiri pentru al zecelea congres de presă al slavilor. Congresul se va ține în Belgradul Sârbiei în 10—15 Iulie a. o. Ședințele vor avea loc în palatul scupștinei. Se vor da reprezentațiuni festive, banchete, urmate de mai multe excursiuni în interiorul țării. Tot cu ocazia aceasta se va deschide prima expoziție slavă de ziare și reviste. Congresul este organizat de sindicaatul ziaristilor slavi, care își are reședința în Praga.

Catastrofa cutremurului de pământ. La ultimul cutremur întâmplat în Mexico au fost omorâți 1300 de oameni. S'au dărâmat biserici, palate, închisori, case și alte zidiri. Paguba pricinuită de cutremur face câteva milioane de dolari.

Mulțămită. Subscrierul aduc marelui binefăcător al neamului, generosului Domn Vasile de Stroescu, și pe apastă cele cea mai adânc simțită mulțămită pentru darul de 500 cor. destinat în scopul zidirii școlii noastre din Deal în protopopiatul Sebeșului. 30 Maiu, 1911. Nicolau Dura, preot capelan.

Militare. Cu 1 Octombrie a. o., cum se știe din Berlin, vor intra în armata germană alți 20 de ofițeri turcești. Cu totul se găsesc până acum 120 de ofițeri turcești în serviciul acestei armate.

Post rentabil. Directorul general al băncii de asigurare „Victoria” din Berlin are, pe lângă salariul anual de 92 mil. mărci, și tantieme de 635 de mii de mărci, va să zică cu totul 777.000 pe un an! Acționarii sfînd de această sumă nu prea modestă, s'au indignat și pretind acum urcarea dividendelor pe socoteala directorului general. În orice caz domnul șef al băncii de asigurare are unul dintre posturile cele mai rentabile, chiar și dacă i se va reteza o parte din tantiemele enorme.

Caz de moarte. În Rostock a răposat în etate de 74 de ani poetul german Adolf Wilbrandt, fost director al teatrului dela Burg. A publicat și piese teatrale, care se reprezintă cu mare succes pe scenele germane. Dela 1887 când s'a retras dela direcțiunea teatrului din Viena a trăit în orașul său natal Rostock, ocupându-se numai cu literatura.

Strade romane. Din Turda se știe, că la clădirea oșii ferate industriale dela Sând lucrătorii au desgroat mai multe strade vechi din vremea romanilor. Pe locul acesta era situat odinioară înfloritorul oraș roman *Potaissa*, ale cărui rămășițe se văd și astăzi. Stradele desgroate au o lățime de unsprezece metri și sunt acoperite cu peatră de var din Sând. Pe marginea stradelor se pot zări fundamentele șirurilor de case. S'au făcut mai multe schițe și fotografii pe la lucrurile descoperite.

Teatru în Brzișic. Tinerimea adultă din Brzișic (Brzișic) învitată la producțiunea teatrală împreună cu joc ce se va ține Duminecă, în 18 Iunie st. n. 1911 în sala școlii din loc. Inceputul la 2 ore p. m.

Calatoria sultanului. În 6 Iunie și-a început sultanul Mohamed al V-lea călătoria în Albania. Pretutindeni, în Saloniki, Üscüb, Pristina și celelalte orașe, a fost primit cu un entuziasm fanatic de credincioșii săi, cari văd în sultan pe urmașul profetului Mohamed și lăcșitorul pământean al lui Allah. Soveranul din Constantinopol este însoțit de inalte persoane militare, ca de obicei; cu toate acestea suita sa cea mai de aproape e compusă din preoțimea turcească. La toate primirile se dă întâietate iarăși preoțimii; militarilor și civililor urmează numai în rândul al doilea. Mohamedanii sosesc în Macedonia din toate părțile lumii, ca să salute pe sultan; au venit și din Persia, Egipt, din Sârbia și din Bosnia. Cei din urmă au fost primiți cu multă căldură.

Din comuna Gusu ni se știe, că în 21 Maiu v. c. a fost aolo domnul protopresbiter A. S. *Păcurariu*, pentru a împărți între cei nenorociți prin foc suma de o mie coroane, votată în acest scop din partea consistorului nostru arhiepiscopesc. În conștătere cu comitetul parohial cei avisați la ajutor au fost împărțiți în trei clase, după sufletele familiei și măsura pagubei avute. Poporul, care se adunase la școală în număr însemnat, dl protopresbiter a rostit o potrivită cuvântare, arătându-i cum cei mai mari ai bisericii, în deosebi I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan, poartă grija credincioșilor și în oas de nefericire le vine întru ajutor, și îndemnând pe toți să contribuie, când li se cere, cu dinarii lor, la crearea fondurilor din cari să se poată da la esemenea casuri de nenorocire ajutoare și mai mari. S'a făcut apoi împărțirea banilor, după ce dl Simulescu, casierul băncii românești din Merceurea, însoțitorul dlui protopresbiter, a ținut mai întâi o conferință improvisată poporului, despre folosesele asigurărilor în contra focului. Dintre cei arși, unii au primit câte 32, alții câte 22 și iarăși alții câte 9 coroane și 50 bani.

Procesul fraților Zsilinszky, acuzați de omorul deputatului Achim, se va pertracta în 19 Iunie n. la curtea cu jurați din Giula.

Jocul miresei. La nunta învățătorului Ioan Cetean (Varpăr) cu dșoara Paraschița Popovici (Cichindeal), la propunerea nașului, protopopul Simion Moldovan (Noul sășesc), jucându se jocul miresei, s'au adunat cor. 49 10 dela următorii și anume: Simion Moldovan, prot. (Noul sășesc) 5 cor.; dna Ne'i Dr. Velțean, dna Marița Moldovan, Ioan Pampu, inv. (Hosman), dșoara Iustina Câmpian (Fofeldea), George Cetean, comers. (Alba-Iulia), I. C. Dragomen, inv. (Cichindeal), câte 2 cor.; Dr. Enea Andreș, adv. Nocrich, 14 cor.; I. Tatu, par. (Cichindeal) și soția 5 cor.; Toma Oprean, preot (Cichindeal) 3 cor.; dșoara Anica Dragoman (Cichindeal) cor. 1 60; Sim. Dragoman, inv. penz. (Cichindeal), Petra Sabău și Vasile Debău, clerici (Sibiu), Maria Petru, Par. Maișag, dș. Eugenia Alexandru (Ilimbav), câte 1 cor. Mai mulți țărani cor. 2 50. Din cor. 49 10 suma de cor. 34 10 s'a transpus prin inv. I. Pampu fondului cultural din Blaj, ear 15 cor., prin clericul P. Sabău, fondului Dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de moți apăsători la meserii. La acest fond au mai dăruit: Eugen Imbăruș, par. (Obăș), soția sa Maria născ. Moldovan și fiul lor Pompiliu, 1 cor.; Mihail Ittu, inginer silvic, în loc de cunună pe mormântul directorului școlar Ioan Părășian (Arad) 2 cor., Eugen Hosman și Sever Daciuan, câte 20 bani. Starea fondului cor. 716 78. Pentru prinos aduce mulțămite în numele comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Vic. Tordășian, prezid.

Atregeam atențiunea Onor. public asupra anunțului Sam. Wagner de pe pagina a patre.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

Prin aceasta convocăm adunerea generală a despărțământului Făgăraș al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, care se va ține în 18 Iunie n. în biserica română din comuna Vaidarecea, și la care se invită toți iubitorii și sprijinitorii culturii românești.

Program:

1. Participare la serviciul divin.
2. Deschiderea adunării la orele 11 a. m.
3. Raportul comitetului.
4. Alegerea comisiunilor pentru cenzurarea raportului, și înscrierea de membri noi.
5. Raportul comisiunilor.
6. Disertațiuni.
7. Alegerea directorului și a comitetului.
8. Eventuale propuneri.
9. Închiderea adunării.

Făgăraș, la 10 Iunie 1911.

I. Macavariu direct. desp. Ioan Dejenariu cassarul desp.

Act de donațiune.

Eu subscrierul Dr. Ioan Pop, c. și r. medic-colonel în retragere în Sibiu, — fac pentru veșnicia pomenire și aducere aminte a neuitatei și mult iubitei mele soții Constanța Dr. Pop, n. Dancăș, în ziua ei onomastică sf. Constantin și Elena, următoarele donațiuni:

1. Pentru fondul săracilor din Rășinar 200 coroane;
2. Pentru biserica din comuna Bchiș, comitatul Bistrița-Năsăud, 150 cor.
3. Pentru biserica catedrală gr.-or. română din Sibiu. 50 cor.;
4. Pentru biserica gr.-cat. din Sibiu 50 cor.;
5. Pentru fondul cultural gr.-oriental român din Sibiu, 100 cor.;
6. Pentru fondul cultural gr.-cat. din Blaj, 200 cor.;
7. Pentru muzeul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, 50 cor.;
8. Pentru masa studenților români din Brașov, 50 cor.;
9. Pentru masa studenților români din Năsăud, 50 cor.;
10. Pentru fondul jurnal. din Brașov, înființat de „Gazeta Transilvaniei” cu ocaziunea jubileului ei de 70 ani, 50 coroane.

Adecă laolaltă suma de 1,000 cor.

Și acum ingerul meu păzitor, care pe mine și drăgălașii tăi copilași ne-ai părăsit cu mult prea de timpuriu, dormi în pace și liniște, fiindcă dorințele tale cât mi-a fost cu putință, și le-am implinit, și fi sigură că precum în viață te-am iubit, așa și de aci înainte te vom iubi și adora. Fie-ți memoria binecuvântată și țărana ușoară.

Lovranș, în 3 Iunie 1911.

Dr. Ioan Popp,
c. și r. medic-colonel în
retr. în Sibiu.

NB. Aceste donațiuni se vor îndeplini după întorcerea mea în patrie.

Cărți și reviste.

O carte bună pentru popor. Advocatul din Sibiu, Dr. Dionisie Moldovan, a tipărit în America o carte sub titlul: „Advocatul popular”, în Maiu 1910. Ediția aceasta a trecut repede și numitul avocat întors în patrie a tipărit acum la W. Krafft în Sibiu „Advocatul popular” în a doua ediție revăzută și îndreptată. (384 pag. 8°. Prețul broș. 2 cor. 50 fil., legat în pânză 3 cor. 50 fil.) Trezirea repede a ediției prime e dovada cea mai bună, că „Advocatul popular” e una din cărțile cele mai de trebuință pentru țărani și inteligenți deopotrivă. „Advocatul popular” lămurește la înțelese drepturile și datorințele cetățenilor și le dă sfaturi în toate treburile și daraverile lor. Îndemnăm pe celtorii să și cumpere această carte de mare folos.

Din public.*)

Mulțămite publice.

Comitetul parohial din Mogoș-Mămăligani (protop. Lupșa) aduce și pe această cale cele mai sincere mulțămiri binefăcătorilor, cari au dat ajutor pentru zidirea școlii din Mogoș-Mămăligani, în deosebi Dlor: Vasile David par. gr. ort. pentru donarea locului în valoare de cor. 400., destinat nou edificăndei școlae, Prea On. Domn Iosif Serafin preot militar în Sarajevo 20 cor., Firma I. B. Misselbacher sen. în A. Iulia 20 cor., Stim. Domnul Dr. Ioan Pop adv. în A. Iulia 11 cor., St. Domn Dr. A. Dumitrescu medic în Budapesta 10 cor. Stim. Domn E. Ungurean avocat în Timișoara 10 cor. și Prea On. Domn Nicolae Fizeșanu protopresbiter militar în Brașov 5 cor. Cei ce au mai primit apeluri, sunt rugați a le retrimite și ei.

Ioan Trifa
epitrop.

La apelul comitetului nostru parohial pentru împodobirea bisericii noastre, parohianul Vasile Iosif Sasu a binevoit a colecta dela creștinii cu tragere de inimă față de biserică următoarele sume:

Vasile Iosif Sasu, Dănilă Iosif Sasu, George Sasu și George I. Buclea din Hurez câte 2 dolari, Ion Frățilă 25 cenți, Bucur Frățilă, (Șona), Simion Rășcuța, câte 50 cenți, C. Șan 25 cenți, N. Dragoșu 50 cenți, I. Opreș 25 cenți, I. Negri 10 cenți, (Rășcuța); Sim. Borzea, George Dancu câte 25 cenți, (Viștea de jos); M. Sârbu 1 dolar, Ștefan Sârbu (Sighișoara), I. Faur, Avram Sava, (Rășcuța); G. Martia câte 25 cenți, I. Gricean 50 cenți (Galați) G. Totoiu (Galați), Al. Morariu, G. Mocan, George M. Mocan (Vad); Dănilă Găbor (Voila), I. Braniște, N. Geamăn, (Toarcla); George Mateiu (Rodeș), Ger. Scănteiu, Dan Oprea N. Potar, I. Ban câte 25 cenți (Bruiu) Ios. Muntean, I. Oprea 1 dolar (Seliștat); Ambrosie Rusu, I. Pascu (Văsăud), Ios. Hârțagu (Cetea), N. Cădar, Elisaveta Hațegan, G. Tătar, Vas. Ardelean, A. Curia, On. Fehér, Nic. Alexuțan, D. Pop, I. Stoican câte 25 cenți (Cincu-mare), I. Spiridon 50 cenți (Cincu-mare), Gorgan Toader 10 cenți, Mateiu Canu, Maxim Minațu câte 25 cenți, Adam Dragoș 50 cenți. Lazar Negrilă, N. Ciovică (Ocna Sibiului), Luca Popa (Slănnic), Sam. Matea câte 25 cenți (Ileni), Mih. Giurgiu (Bulzești) 50 cenți, N. Buftea, I. Sasu, N. Cian, P. Morar câte 25 cenți și I. Muntean 50 cenți, — în total așa dară 125 Coroane.

În numele comitetului parohial și al întregului popor din Hurez aduc și pe această cale cea mai căldă mulțămită marimonioșilor donatori precum și creștinului Vasile Sasu, care cu multă trudă și osteneală a adunat suma de mai sus pe sâmba sfinței noastre biserici.

Hurez, 6 Maiu 1911.

Dumitru Purece
preot ort. rom.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 5362 Bis.

(165) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească **Bătrâna**, tractul Dobrei clasa a III-a, se publică din oficiu concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. despre ajutorul dela stat.

Petițiile concursului, instruite conform legilor în vigoare, suplicanții le vor subțerne în termenul deschis, Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 3 Maiu 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 5700/1911 Bis.

(168) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul neputincios din parohia de clasa a III. **Vima-mică** se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în foaia „Telegraful Român“, pe lângă jumătate venitele parohiali din bir (adău) ziua de lucru și stolă fasonată.

Suplicile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, petenții le vor așterne în termenul deschis Consistorului cu observarea că până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral, vor avea a se prezenta cu știrea protopresbiterului concernent înaintea alegătorilor în biserică, pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 10 Maiu 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 5947. Bis. 1911.

(178) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Ocolișul-mic**, protopresbiteratul Hațegului, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile în foaia „Telegraful Român“, pe lângă emolumentele fasonate în coala B, despre dotațiunea clerului dela stat.

Petenții vor subțerne suplicile lor concursuale instruite conform normelor în vigoare, Consistorului arhidiecezan în termenul deschis, având a se prezenta cu observarea prescrișilor din §. 33 a regulamentului pentru parohii, în comună, spre a se face cunoscuți poporului, a cânta și eventual a oficia în sfânta biserică.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 17 Maiu 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Ad. Nr. pp. 465—911.

(176) 3—3

Concurs.

În urma abziecerii fostului paroh Petru Cadar, devenind vacantă parohia de clas. II. **Agribiciu** cu filia Căpușul-mare, prin aceasta se deschide concurs pentru ocuparea postului de paroh în această comună, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B despre ajutorul de stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a așterne suplicile de concurs, în termenul sus indicat, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sf. biserică spre a fi cunoscuți din partea poporului.

Oficiul protopresbiterial rom gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, 13 Maiu 1911.

Tulu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 99—1911.

(175) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala noastră din **Archita** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt: 600 coroane, și și anume 200 cor. din alodiul comunal, 200 cor. din lada bisericești și 200 cor. repartiziile dela popor. Întregirea de 400 coroane și cuincuenaliile se vor cere dela stat după documentele celui ales, — locuința în edificiul școlii și lemne de foc.

Învățătorul este obligat a instrua copiii în cântările dela sf. liturgie, a-i conduce și cânta cu ei în biserică în Dumineci și sârbători.

Concurenții să trimită cererile lor cu documentele prescrite prin lege subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat și să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta și spre a-i cunoaște poporul.

Cohalm, în 19 Maiu 1911.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Nr. 5630. Bis. 1911.

(179) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de clasa a II-a **Folt**, tractul Geoagiului se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în foaia „Telegraful Român“.

Petenții vor avea a și subțerne suplicile concursuale instruite conform legilor în vigoare, în termenul deschis Consistorului arhidiecezan, îndatorându-se a se prezenta, după prealabila încunoștințare a protopresbiterului concernent până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral, în comună spre a oficia, respective cuvânta în biserică și a se face cunoscuți poporului.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B despre dotațiunea clerului dela stat.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 17 Maiu 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 6164/911 B.

(184) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Almașul-mic** cu filia **Bunesti**, în tractul Geoagiului, prin aceasta se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat a dotației preoțești.

Cererile de concurs provăzute cu documentele prescrite sunt a se înainta în termenul deschis Consistorului având petenții a se prezenta în parohie, cu prealabila știre a protopopului, pentru a se face cunoscuți poporului.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan ca senat bisericesc ținută la 24 Maiu 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 50/911. par.

(173) 3—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Preaveneratul Consistor arhidiecezan, prin rezoluțiunea Nr. 3081 Epitr. dela 12 Aprilie 1911, prin aceasta se publică licitațiune minuendă, pentru a se da în întreprindere edificarea bisericii rom. gr. or. din filia **Archia**, protopresbiteratul Devei.

Licitațiunea se va ținea în 12/25 Iunie a. c. în filia Archia la 3 ore p. m.

Prețul de strigare este de 8815 cor. 10 fil. după care sumă licitanții au a depune 10% ca vadiu în bani gata sau în hârtii de valoare.

Comitetul își rezervă dreptul, de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre minus oferenți în care va avea mai multă încredere.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial din Cristur (Csernakeresztur) unde se pot afla și condițiile de licitare eventual se dau și alte informațiuni.

Archia, la 11/24 Maiu 1911.

George Copoș Alexandru Ioaneș

adm. par. preș. com. par.

I. epitrop.

Ad Nr. 238/911.

Văzut: Deva, la 12/25 Maiu 1911.

Dr. Ioan Dobre

protopresbiter.

Nr. 539/911.

(171) 2—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planurilor și preliminarilor de spese aprobate de Ven. Consistoriu arhidiecezan sub Nrii 6880 și 6998 din an. tr. se dau în licitațiune publică **Luni în 30 Maiu (12 Iunie) 1911** la 2 ore post merid. în localul școlii române următoarele:

1. Darea în arândă a băilor de apă minerală sărată, pe timp de 15 ani consecutivi, conform îndatoririlor din planul și preliminarul aprobat cu 2965 cor. 07 fil.

Prețul de strigare al arândei este de 50 cor. anual.

2. Acoperirea bisericii gr.-or. române cu țigla și repararea ei conform planului și preliminarului de spese prin licitațiune minuendă dela suma de 2203 cor. 78 fil.

Doritorii de a licita sunt îndatorați a depune vadiu de 10% în bani gata sau hârtii de preț la mâna președintelui licitațiunii.

Darea de informațiuni se pot lua la oficiul parohial rom. gr.-or.

Comitetul își rezervă a da lucrările cu mulativ sau separat celui, care i se va părea mai solid.

Poiana sărată (Sósmező), în 12/25 Maiu 1911.

Ioan G. Olteanu**Constantin Mateiu**

paroh.

epitrop.

Văzut:

Constantin Dimian

protopresbiter.

Făina lactată
NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență cafoarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Împedică și înlătură vărsăturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura „Îngrijirea Copiilor“ se poate avea gratuit de la **NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse 11.**

Se caută

O calfă de măcelar

cu leafă de 40 cor. lunar și toată întreținerea la dl **Valeriu Chidu, măcelar, Porumbacul-de-sus.** Tot asemenea află aplicare și

un învățăcel

dintr'o casă bună. Informații se pot lua în **Strada Lungă Nr. 27. Nagyszeben (Sibiu).**

(182) 2—3

Nr. 5792. Bis. 1911.

180 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a III. **Baia lui Craiu** și filii, tractul Hunedoara, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român“, pe lângă emolumentele fasonate în coala B. despre dotațiunea clerului dela stat.

Petenții vor avea a-și înainta suplicile concursuale, instruite conform normelor regu-

lamentare, Consistorului în termenul deschis, îndatorându-se a se prezenta pe lângă restricțiunea din §. 33 a regulamentului pentru parohii, în comună în vre o Duminecă ori sârbătoare, spre a se face cunoscut poporului, a cânta, cuvânta și eventual a oficia în sfânta biserică.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 17 Maiu 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 15/911.

(181) 2—3

Anunț de licitațiune.

În 5/18 Iunie a. c. la orele 3 după amiază se va da prin licitațiune minuendă în întreprindere edificarea școlii confesionale gr.-ort. rom. din comuna **Selușul-mare**, comitatul Târnava-mare pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Preaven. Cons. sub Nr. 3045 Școl. și Nr. 561/911 de comitat.

Prețul de strigare e 8322 cor. 30 fileri. După această sumă are a se depune vadiul de 5% în bani gata sau în hârtii de valoare.

Licitațiunea se va ținea în edificiul școlii. Planul și preliminarul, precum și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea, aceluia dintre minus oferenți, în care va avea mai multă încredere.

Cărămida, țigla, pietrișul pentru beton, năsipul, lucrul cu carul și mâna le dă comuna bis., iar prețul cărămizii, țiglei și a năsipului sunt a se detrage din suma totală.

Seleușul mare, 22 Maiu v. 1911.

Ion Lungoiu, preș., **Iustin Sârbu**, not., **Ioachim Boholț**, epitr. I., **Zosim Onia**, epitr. II., **Nicolae Goga**, **Pavel Barb**, **Padoriu Porfirie**, **George Dudaș**, **Ioan Dudaș**, **Teodor Stângaciu**, **Zacharie Florea**, **George Mărian**, **George Oprea** și **Nicolae Onia**, m. în com. par.

Văzut: **Dimitrie Moldovan**
protopop.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chie și lucrare bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [101] 15—52

Telefon 172.

Ocaziune rară!

Ocaziune foarte rară de a-și putea cineva procura o garnitură de treerat constătătoare din:

Un motor de 8—10 cai putere, încălzit cu benzin**Un treerătoare** de 1000^m/m cu curățitor dublu.**Un elevator** pentru făcut șire de paie și . . .**Un treerătoare de trifoiu** care dă trifoiul de tot curat gata pentru a se putea vinde . . .

Aceasta garnitură numai 10 zile a funcționat, așa că se vinde cu deplină garanție ca și una nouă, cu preț și condițiuni de plată foarte avantajoase. Doritorii să se adreseze firmei: .

SAM WAGNER,

prima turnătorie de fier sibiană

fabrică de mașini agricole, atelier de mori și mare prăvălie de fier, Sibiu, Piața fânului Nr. 1.

(157) 5—10